

Kubai költők Miamiiban

Florida, Észak-Amerikának ez a Karib-tengerbe nyúló mocsaras félszigete már első krónikása, a spanyol Alvar Nuñez Cabeza de Vaca leírásában sem éden. „Ökörfej” gyalogszerrel – csónakon, tutajon – verekedte át magát az atlanti partoktól a Mexikói-öbölre úgy, hogy menet közben – amolyan Nagy Fehér Varázsló – nemcsak tanulmányozta, hanem gyógyította is a vadvizetek között vegetáló bennszülötteket.

Egy ilyen krónikás elkelve itt ma is. Mert Florida Alvar Nuñez óta nem sokat változott. Igaz, hogy az ősmocsár visszaszorult, nyugdíjas lakótelepek épültek, indián rezervátumok alakultak. Egyetemek működnek, sőt, néhány városnak nevezhető település is kinőtt a földből fél évszázad alatt. Közöttük Miami a leghíresebb.

Am hiába a tengerpartra kihordott sok ezer tonna homok, hiába a felhőkarcolók, a Vízalatti Városnak ma sincs egyetlen színvonalas napilapja, és kulturális intézményei is rendszeresen csődöt mondanak. (Miami az őslakosok nyelvén Vízalattit jelent. A név pontos: földrajzilag fél méterrel a tenger szintje alatt található a félsziget.)

Mindez természetesen nem zavarja a turizmust. Miami Beach-ről sok szépet mesélhetne Győzike. Azt már kevesebben tudják, hogy a prosperitás nem csak az idegenforgalomnak köszönhető. Sokkal inkább annak,

hogy Florida napjainkra a dél-amerikai (mi több: az orosz és az ukrán!) mamutvagyonok menedéke lett. Végés-végig a beach-en Ágnes asszonyok mossák a pénzüket.

Köpécsnyire a turistanegyedtől a város kilencven százaléka spanyolul beszél. De az angol kikerülhetetlen: az iskolások már kétnyelvűek. Ez azt jelenti, hogy sem angolul, sem spanyolul nem tudnak jól.

Pénzben azonban nincs hiány. Miami évről évre megrendezi a nemzetközi könyvfesztivált, ahol is két héten át tobzódnak az aranysújtásos, mázsás bestsellerek.

Arra, hogy megnézzem ezt a gigászi bazárt, csak tavaly ősszel szántam el magam. Érdemes volt: a vásár területe körülbelül akkora, mint a Margitsziget. A kiállított könyvek angolnyelvűek, de a dél-amerikai országok is képviseltetik magukat. Esténként fellép egy-egy vendég, ezek állítólag mind híres emberek. De a sátrak között napközben is nagy a forgalom. A gyorsétkezdék előtt hosszú sorok kígyóznak, a szülők meghintáztatják porontyaikat. Mindenki tisztas távolságból bámulja a könyveket. Cekkeres vásárlókat nem láttam félnapos portyázásom ideje alatt.

A *Bluebird* Kiadó sátrára a pult mögött ácsorgó három fiatalember hívja fel a figyelmet. A pultok mögött ugyanis – elfelejtettem mondani – ezen a vásáron nem dolgoznak áru-

sok. Felvilágosítást senki se kér, és egy eladó – gondolom – inkább csak elriasztaná az embereket.

Ők hárman se beszédesek. Szótlanul, mosolyogva nézik, amint a kezembe veszem a könyveiket. Ők a szerzők, ez is kiderül néhány perc múlva. Költők. És kubaiak. Dedikálnák? – kérdezi feleségem. Nincsen náluk toll, zavartan nevetnek, nehezen hiszik el, hogy megvesszük mind a három kötetet.

A kubai emigrációnak nincsen jó híre a világban. Ide, a kontinensre a középosztály menekült át Castro hatalomra jutása után. Legismertebb kiadványuk egy kataszter. Mindaz, amit egyszer még vissza kell szerezni. Mázsás tulajdoni lapok. Nem csoda, hogy a Sziget lakossága nem várja vissza az emigránsokat.

Közben azonban elmúlt ötven év. A mamutok kihaltak, Fidel túlélte a régi vágású, konzervatív emigránsokat. A második generáció beilleszkedett, elamerikaiasodott. Közben a Szigetről friss utánpótlás érkezik. A forradalom neveltjei, akiket becsapott a forradalom. Közülük kerülnek ki a költők, akik kiadóik köré tömörülnek. Valahogy úgy, mint annak idején 56 magyar menekültjei.

Az én számomra ők az első fecskék itt, Floridában. A remény, hogy egyszer az Everglade vidékén is születik szépirodalom.

Ferdinandy György

Heriberto Hernández Medina Kubában született 1964-ben. Építésmérnök, öt verseskötetet publikált, a Nicolás Guillén nemzetközi költői díj kitüntetettje (2006). Hazáját 1997-ben hagyta el, élt Peruban, 2001 óta Miamiiban a *Bluebird* Könyvkiadót vezeti.

Reinaldo García Ramos 1944-ben született Kubában. Havanna egyetemén modern nyelveket tanult. 1980-ban emigrált az Egyesült Államokba. Második kötete mátt itt jelenik meg. Publikál Madridban és Mexikóban is. 2001-ig New Yorkban, az Egyesült Nemzeteknél dolgozik, majd Miamiiba települ át. Költő és esszéíró.

Vicente Echerri 1948-ban született Kubában. Verseket, esszéket, elbeszéléseket ír, könyvei Madridban és Latin-Amerikában jelennek meg. Húsz éven át újságíró és fordító. Itt közölt két verse *Casi de memorias* című, 2008-as kötetéből való (*Bluebird Editions*, Miami).

George Riverón 1972-ben született Kubában. Költő, újságíró, fényképész, kiadó. A Róka és a Holló Kiadó vezetője. Fényképészetet tanít Miamiiban, ahol 2004 óta él.